

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ İKTİDAR-MUHALEFET ÇEKİŞMESİNİN BİR ÜRÜNÜ: NEVŞEHİR'İN İL, KIRŞEHİR'İN İLÇE OLMASI

Araştırma Makalesi / Research Article

Erdoğan, H. ve Pişkin, Ç. (2020). Demokrat Parti
Dönemi İktidar-Muhalefet Çekişmesinin Bir Ürünü:
Nevşehir'in İl, Kırşehir'in İlçe Olması. *Nevşehir Hacı
Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 577-590.
DOI: 10.30783/nevsosbilen.762334

Geliş Tarihi: 1.07.2020
Kabul Tarihi: 19.11.2020
E-ISSN: 2149-3871

Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
hasimerdogan@nevsehir.edu.tr
ORCID No: 0000-0003-0557-4866

Çağrı PIŞKİN
Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi
cagripiskin@outlook.com
ORCID No: 0000-0002-2609-176X

ÖZ

Nevşehir, Osmanlı Devleti'nin Lale Devri'nden Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarına kadar bir ilçe konumunda olmuştur. İdari taksimatta Niğde vilayetine bağlı kaza olarak anılan Nevşehir, cumhuriyetin ilanı ile birlikte tek parti iktidarı döneminde bu statüsünü devam ettirmiştir. 1950 yılında Demokrat Parti'nin iktidarı Cumhuriyet Halk Partisi'nden devralarak iktidar olması Nevşehir tarihi için bir dönüm noktası olmuştur. Demokrat Parti'nin söylemleri arasında en dikkat çekici olan "Demokrasi" ifadesi halkın bu partiden isteklerini de rahatlıkla dile getirmelerine ortam hazırlamıştır. Türkiye'de birçok bölgenin ve şehrin olduğu gibi Nevşehir'in de Demokrat Parti'den beklentisi çok olmuştur. Bu isteklerden en önemlisi Nevşehir'in kaza olmaktan çıkarılıp il statüsü kazandırılmasıydı. Demokrat Parti'nin iktidar olduğu 1950'li yılların başlarından itibaren il olma taleplerini çeşitli yollarla iletmeye çalışan Nevşehir'in bu isteği 1954 seçimlerinin hemen sonrasında gerçekleşmiştir. 2 Mayıs 1954 yılında yapılan seçimlerden sonra Kırşehir'de seçimleri Osman Bölükbaşı önderliğinde Demokrat Parti'nin içinden çıkan Cumhuriyetçi Millet Partisi'nin kazanması bu sürecin hızlanmasına yol açmıştır. Seçimlerden kısa süre sonra meclise sunulan kanun tasarısı ile başlayan Nevşehir'in il olma süreci Kırşehir'in kaza olarak Nevşehir'e bağlanmasıyla ülke gündeminde oldukça yer almıştır. Bu çalışmada, Demokrat Parti dönemi iktidar-muhalefet çekişmesi ekseninde bu süreçte yaşanan olaylar ve Nevşehir'in il oluşu ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nevşehir, Kırşehir, Demokrat Parti, 1954 Seçimleri, Muhalefet.

AS A RESULT OF THE CONFLICT BETWEEN THE GOVERNMENT AND THE OPPOSITION IN THE DEMOCRAT PARTY PERIOD: NEVŞEHİR BECOMING A PROVINCE AND KIRŞEHİR BECOMING A DISTRICT

ABSTRACT

Nevşehir was a county in the Ottoman Empire from the Tulip Age until the early years of the Republican Turkey. Nevşehir, which was referred to as a county of Niğde Province in administrative order, continued this status during the period of one-party rule with the declaration of the Republic. The Democrat Party took power from the Republican People's Party in 1950. This was a historical turning point for Nevşehir. The term "Democracy", which was the most prominent of the Democrat Party's rhetoric, prepared the setting for the public to express their wishes from this party in a comfortable way. Nevşehir also had a lot of expectations from the Democrat Party in Turkey, like many other regions and cities. The most important of these requests was that Nevşehir was not called as a county, and the provincial status was granted. As soon as the Democrat Party came to power, Nevşehir's request to be a province was made immediately after the 1954 elections in various ways. After the elections on May 2, 1954, the Republican National Party, which came from

the Democrat Party, led by Osman Bölükbaşı, won the elections in Kırşehir. This led to the acceleration of this process. The process of becoming a province of Nevşehir, which began with the draft law given to the parliament shortly after the elections, was on the agenda of the country after Kırşehir was placed under Nevşehir as county. In the present study of ours, the events experienced in this process and Nevşehir's becoming a province was discussed on the axis of conflict between the government and the opposition during the Democrat Party period.

Keywords: Nevşehir, Kırşehir, Democrat Party, 1954 elections, Opposition.

1. GİRİŞ

Orta Anadolu'da Kızılırmak'ın oluşturduğu vadinin güneyinde yer alan Nevşehir, peribacalarının yoğun olarak bulunduğu Kapadokya'nın merkezinde önemli bir turizm kentidir. Osmanlı Devleti'nde bir köy durumundaki Muşkara, aslen buralı olan Sadrazam Damat İbrahim Paşa'nın Osmanlı yönetimindeyken vermiş olduğu katkılarla Lale Devri'nde bir kaza merkezine dönüşür ve Nevşehir ismini alır. Lale devrinden Cumhuriyet dönemine kadar bir kaza merkezi olarak kalan Nevşehir'in tarihinde 1954 yılında yapılan genel seçimler önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Demokrat Parti'nin (DP) iktidara gelmesiyle birlikte artan Nevşehir'in il olma isteği 2 Mayıs 1954 tarihinde yapılan seçim sonuçlarından sonra meclis içerisinde şiddetli tartışmalara neden olmuştur. 1954 seçimlerinde Kırşehir milletvekillerini Cumhuriyetçi Millet Partisi'ne (CMP) kaptıran DP, ülkenin idari taksimatında değişikliğe giderek Kırşehir seçmenine bir tepki vermiştir. Bu durum, daha önce birçok defa il olma isteğini Ankara'ya bildiren ve aslen Nevşehirli olan Niğde milletvekilleri aracılığıyla vilayet merkezi olmak için girişimlerde bulunan Nevşehir için bir fırsat oluşturmuştur. Kırşehir'in kazaya, Nevşehir'in de vilayete dönüştürülmesi kararı henüz düşünce aşamasındayken bile ülkede büyük tartışmalar başlatmıştır. Bu tartışmaların merkezinde Nevşehir'in il olmasından daha çok Kırşehir'in kazaya dönüştürülmesi vardı. Zira Nevşehir'in vilayet merkezi olarak ortaya çıkması pek çok kesim tarafından olumlu karşılanmış, Nevşehir'in ve Türkiye'nin gelişimine katkıda bulunacağı konusunda Kırşehir milletvekilleri dâhil olmak üzere fikir birliği oluşmuştur. Nevşehir'in il olmaya uygun bir konumda olduğu, Anadolu'nun ortasında böyle bir şehre ihtiyaç duyulduğu, nüfusu ve ekonomisi açısından kısa zamanda ülkenin önemli şehirleri arasına girebileceği genel olarak kabul gören konulardı. Yukarıda da belirtildiği üzere esas tartışma noktası, vilayet merkezliği elinden alınan Kırşehir'in bulunduğu statüden aşağı düşürülmesiydi. Bu statü değişikliğinin sebebi taraflı tarafsız birçok kişi tarafından iktidarın hoşuna gitmeyen seçim tercihidenden dolayı Kırşehir'in cezalandırılması olarak yorumlanmıştır. Bu tartışmalar ileride iki şehir arasında bazı ilçelere yeniden sahip olmak adına adeta bir rekabeti de beraberinde getirecektir. Bu çalışma ile Nevşehir'in tarihi gelişimine kısa bir göz attıktan sonra il olma sürecinde yaşanan tartışmalar ve bu tartışmaların sonuçları irdelenmeye çalışılacaktır.

2. İL MERKEZİ OLUNCAYA KADAR NEVŞEHİR'İN SOSYO-EKONOMİK GELİŞİMİ

Osmanlı Devleti'nde 1718-1730 yılları arasında yaşanan Lale Devri'nde sadrazam Damat İbrahim Paşa, doğduğu köy Muşkara'nın adını değiştirerek Nevşehir yapmış, bölgenin imarında ve bir şehir olarak kurulmasında önemli rol oynamıştır. İbrahim Paşa kendi vakıf hayratı olarak köyde yoğun bir imar faaliyeti başlatmış ve bu faaliyetler sonucunda cami, medrese, sıbyan mektebi, han, hamam, imaret, çeşme ve bunlara bağlı ticarethaneler yaptırmıştır. Şehrin nüfusunu artırmak için de bir iskân politikası başlatan Nevşehirli İbrahim Paşa döneminde konargöçer aşiretlerden Boynu İnceli Türkmenlerine mensup oymak ve cemaatlerin şehre iskânı sağlanmıştır (Şahin, 2007: 65). Lale Devri'nde Ürgüp'te kurulan pazar yerinin Nevşehir'e taşınması, Nevşehir halkının bazı vergilerden muaf tutulması gibi düzenlemeler Nevşehir'in sosyal ve ekonomik alanda gelişmesinin ve Ürgüp'e karşı güçlenmesinin sebebini oluşturmuştur (Altınay, 1924: 161).

19. yüzyılda Nevşehir yöresi Niğde sancağının bir parçası idi. Bu dönemde önemli bir merkez olmadığından Niğde'ye bağımlı olarak gelişmiş ve bu konumunu Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar devam ettirmiştir (Öztürk, 2008: 25). Nevşehir, Milli Mücadele döneminde de Niğde sancağına bağlı bir kaza konumunda kalmıştır. Sivas Kongresi sonrasında Anadolu'daki birçok ilde

olduğu gibi Nevşehir’de de işgallere karşı direnişi amaç edinen Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurularak ülkenin kurtuluşu adına örgütlenmenin bir parçası olmuştur (Doğan, 2012: 59). Milli Mücadele sonrasında cumhuriyetin ilanını takip eden ilk yıllarda da Niğde’ye bağlılığı devam etmiştir.

Cumhuriyet’in ilk yıllarında Nevşehir’in sosyal ve ekonomik gelişimine katkı sağlayabilecek en önemli adım, yerel girişimciliği desteklemek amacıyla 1927’de Nevşehir Bankası’nın kurulması olmuştur (BCA, 30-18-1-1-21-68-07). İzmir İktisat Kongresi’nde alınan kararlar ekseninde ekonomik kalkınmayı sağlamak için gerekli sermayeyi sağlayacak olan Nevşehir Bankası’nın kuruluşunda aslen Nevşehirli olan Niğde Milletvekili Mehmed Ata (ATAY) Bey etkili olmuştur. Meclis-i Mebusan üyesi olarak Birinci Meclis’e katılan Mehmed Ata Bey, 1931 yılına kadar TBMM’de Niğde milletvekilliği yapmıştır. Milletvekilliği sırasında da mecliste genel olarak Nevşehir’in sorunlarını dile getirmiş ve Nevşehir’de özellikle bir liva mahkemesi kurulması yönünde yoğun gayret göstermiştir. Henüz il merkezi olmadığı için meclise milletvekili gönderemeyen Nevşehir’in sorunlarını Ata (ATAY) Bey gibi Nevşehirli olup Niğde’den vekil seçilen isimler dile getirmiştir. Bu isimlerden Nevşehir Belediye Başkanlığı da yapmış olan Ahmet Şükrü Süer, birinci dönemde girdiği mecliste özellikle Nevşehir kazasının eğitime dönük sorunlarını gündeme taşımaya çalışmıştır.

1929 Dünya ekonomik krizi ve İkinci Dünya Savaşı’nın getirmiş olduğu ekonomik sıkıntılar, sonraki yıllarda bütün ülkede olduğu gibi Nevşehir’de de etkisini göstermiş ve tarımsal üretimin önemi daha fazla anlaşılmıştır. Nevşehir’in 1950’lere geldiğinde ekonomisi tarıma dayanmaktadır. O yılların Nevşehir’ini gezerek yazılarına konu eden İbrahim Habib Sevük, şehrin her yerinde üzüm bağlarının bulunduğunu, bütün toprağın işlenmiş olduğunu, işlenmemiş bir karış toprağın bile bulunmadığını söylemektedir. Ama bu yumuşak toprağın çok verimsiz olduğunu da söylemektedir (Sevük, 1987: 135). Buradan da anlaşılmaktadır ki her ne kadar sulak arazilere sahip olmasa da Nevşehir’de tarımsal üretime önem verilmektedir.

Tarımla birlikte şarapçılık, alçı üretimi ve çorap imalatı gibi sanayi üretim alanları da Nevşehir ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Cumhuriyet Türkiye’sinde Nevşehir’de gelişmeye başlayan ticaretin en önemli göstergelerinden birisi, tarımsal faaliyetleri desteklemek amacıyla Ziraat Bankası şubesinin açılması, bir diğeri ise İş Bankası’nın da bir şube açma girişimi olmuştur. İş Bankası’nın bölgedeki ticari potansiyeli saptamak amacıyla hazırlattığı raporda, Nevşehir’de artan zirai üretimin yanı sıra nakliyecilik ve kamyon ticaretindeki gelişmeler de ön plana çıkmıştır (BCA, 490-1-0-0-1452-16-5).

DP dönemine kadar Nevşehir ve çevresinde henüz turizm altyapısı tam olarak hazırlanmadığı için turizme bağlı bir ekonomi de oluşmamıştır. Ancak bölgenin geleceği açısından turizmin önemli olduğu DP iktidarı döneminde anlaşılmaya başlanmıştır. Aslen Nevşehirli olup, DP’den Niğde milletvekili olarak 1950 seçimlerinde meclise giren Ahmet Necip Bilge, bölgenin turizm potansiyeli ve yapılması gereken altyapı çalışmaları hakkında 1951 yılı bütçe görüşmelerinde şunları söylemiştir;

“Batı medeniyetini alakadar eden eserlerin Turizm bakımından istifade edilmesi hususunda ön safa alınması lazım geldiği kanaatindeyim. Bu bakımdan orta Anadolu’da batı eserleri çoktur. Bunları yabancıların hiç birisi bilmediği gibi içimizde de bilenler azdır. Mesele Nevşehir ile Ürgüp arasındaki Göreme harabeleri olarak bilinen eserlerden kimse haberdar değildir. Bu harabelere gitmek için yol yoktur. Adeta oraya gitmek için kelleyi koltuğa almak icap etmektedir. Buraya ziyaretçi çekmek için evvela yol yapmak gerekir.” (TBMM TD, 1951: 412-413).

1950’li yılların başlarında yaşanan ekonomik hareketlilikle beraber Nevşehirli 1952 ve 1953 yıllarında il merkezi olmak için hükûmete başvurularında bulunmuştur (TBMM ZC, 1954: 354). 1954 seçimlerinden sonra DP hükûmeti Nevşehir’i vilayete dönüştürme kararı almıştır. Ancak, hükûmetin almış olduğu bu karar çerçevesinde Kırşehir’in de vilayet statüsünden kazaya dönüştürülmesi, kamuoyunda ve mecliste bu kararın, uzun süre tartışılmasına neden olmuştur. Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde Nevşehir’in il yapılması sürecinde yaşanan gelişmeler değerlendirilecektir.

3. 1954 GENEL SEÇİMLERİ SONRASINDA NEVŞEHİR'İN İL YAPILMASI

3.1. Nevşehir'in İl, Kırşehir'in İlçe Yapılmasına Yönelik Meclis Tartışmaları

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan iç ve dış gelişmelerin de tesiriyle 1946'da çok partili siyasal düzene geçilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) tek parti yönetimine karşı yine CHP bünyesinden çıkan Adnan Menderes, Celal Bayar, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü DP'yi kurmuşlardır. 1946 yılında yapılan seçimin ardından muhalefette yerini alan DP, hızla teşkilatlanmış ve gücünü artırmıştır. Ancak, DP'nin muhalefet anlayışını beğenmeyen ve partiden ihraç edilen bazı isimler, 1948'de Millet Partisi'ni (MİLLET) kurmuşlardır. Kurucuları arasında Fevzi Çakmak, Yusuf Hikmet Bayur ve Osman Bölükbaşı'nın da bulunduğu MİLLET sadece iktidardaki CHP'ye değil DP'ye de sert eleştiriler yönelmiştir. Eleştirilerine DP'nin iktidar olduğu 1950 yılından itibaren de devam eden MİLLET, iktidar partisine vermiş olduğu rahatsızlığın da etkisiyle 27 Ocak 1954'te laikliğe aykırı söylemleri gerekçe gösterilerek kapatılmıştır (Özçelik, 2010: 179).

Kapatılan Millet Partisi'nin üyeleri 10 Şubat 1954'te kurdukları CMP ile sert muhalefete devam etmişlerdir. CMP genel başkanlığına seçilen Kırşehir Milletvekili Osman Bölükbaşı, kısıtlı imkânlarla yaptığı seçim çalışmalarıyla 2 Mayıs 1954 genel seçimlerine hazırlanmıştır (Özüçetin, 2009a: 519-520). Kırşehir'de beklenenden daha fazla güçlenen CMP, DP'ye karşı bir adım öne geçmiştir. Bu sebeple seçime kısa bir süre kala DP Kırşehir il teşkilatı adaylar üzerinde bilhassa durmuş ve bazı parti mensupları başka arkadaşları lehine adaylıktan çekilmişlerdir (Yeni Kırşehir, Sayı: 80, 1954: 1). Özellikle Osman Bölükbaşı'nın memleketi olan Kırşehir'de seçime en güçlü adaylarla girmeyi amaçlayan DP, seçimlere Kırşehirli olan Maliye Vekâleti Hazine Umum Müdürü Burhan Ulutan, Amiral Rifat Özdeş, Süleyman Bektaş, Nevşehirli Ahmet Öner Türk ve Kadri Erdoğan isimlerinin bulunduğu güçlü bir liste ile girmiştir (Yeni Kırşehir, Sayı: 84, 1954: 1). Neticede Adnan Menderes başkanlığında DP, İsmet İnönü başkanlığında CHP, Osman Bölükbaşı başkanlığında CMP ve Tahsin Demiray başkanlığında Türkiye Köylü Partisinin (TKP) katıldığı seçimi Türkiye genelinde DP ezici bir çoğunlukla kazanmıştır. Seçim sonuçlarının en dikkat çekici tarafı ise Kırşehir'de CMP'den 5 adayın milletvekili seçilmesi olmuştur. CMP 45 ilde seçime katılmış ancak sadece Kırşehir'de oyların %45'ine yakınına alarak beş milletvekili çıkarabilmiştir. Buradan meclise gidenlerden biri de DP'nin ve Menderes'in çekindiği ve bir siyasal muhalif olarak baş etmekte zorlandığı Osman Bölükbaşı'dır (Alkan, 2003: 149). DP açısından bu seçim sürprizinin ardından Kırşehir'in ilçeye dönüştürülmesi ile ilgili girişimler başlamış ve bu durum da birçok tartışmayı beraberinde getirmiştir.

2 Mayıs 1954 tarihinde yapılan seçimlerden 28 gün sonra ilk kez İçişleri Bakanı Dr. Namık Gedik'in açıkladığı Kırşehir vilayetinin kaldırılması ve Nevşehir kazasının da vilayet merkezine dönüştürülmesi hakkındaki kanun tasarısı, ülke genelinde tartışmaları da başlatmıştır. Seçimin hemen ardından basında kamuoyu oluşturabilmek amaçlı haberler yapılmaya başlanmıştır. Nevşehir'den gelen bir heyetin Nevşehir'in vilayet olmasına yönelik talebinin hükümetçe müsait karşılandığı ve bunun ancak Kırşehir'in, Nevşehir'e bağlanmasıyla mümkün olacağı şeklindeki haberin devletin resmî ajansı olan Anadolu Ajansı vasıtasıyla yayınlanması tepkilere yol açmıştır. Bu hususta bilgisine müracaat edilen dönemin İçişleri Bakanı Namık Gedik, Nevşehir heyetinin müracaatının uygun karşılandığını teyit etmiş, Anadolu Ajansı'nın yarı resmî bir ajans olması dolayısıyla verdiği haberin, hükümetin de görüşü olmasının doğal olduğunu beyan etmiştir (Milliyet, Sayı: 1461, 1954: 3). İçişleri Bakanı'nın bu sözleri üzerine Türkiye genelinde bir hareketlenme başlamıştır. Kırşehir'in ilçe olmasına karşı çıkan bir grup üniversiteli, tasarının meclise sevk edilmesini protesto ederek Ankara'ya telgraf çekmişlerdir. 756 üniversite öğrencisi Başbakan Adnan Menderes'e gönderdikleri telgrafta: "*Kırşehir'in ilçe yapılması hakkındaki kararı demokrasi lideri olarak tanıdığımız sizlerin tasvip etmeyip önleyeceğinize kuvvetle inanıyoruz*" (Akşam, Sayı: 12818, 1954: 2) demişlerdir. Öğrencilerin bu isteği Adnan Menderes ve DP'nin ileri gelenleri nezdinde etkili olmamış olacak ki 15 Haziran 1954'te Kırşehir vilayetinin kaldırılması ve Nevşehir kazasında Nevşehir adı ile yeni bir vilayet kurulmasına dair İçişleri Bakanlığı'na hazırlanan kanun tasarısı, Esbabı Mucibe Layihası ile birlikte Başbakan Adnan Menderes'in imzasıyla Meclise sunulmuştur. Hazırlanan layihada hükümet, kanun tasarısının çıkarılmasının sebebini gerekçeleriyle birlikte açıklamıştır. Layiha da:

“Teşkilâtı Esasiye Kanununun meriyet mevkiine konulmuş olduğu yıllarda, ülkemizin ulaşım imkânlarının kısıtlı ve sınırlı olması nedeniyle, idare taksimatı kademelerinin kuruluşunda, ekonomik etkenlerin yanında coğrafi alâka ve münasebetler de göz önünde bulundurulmuştur. Fakat o tarihten bugüne kadar geçen çeyrek asırdan fazla bir zaman zarfında ve bilhassa son dört yıl içinde demir yolları ile limanı şebeke ve tesislerinin inşa ve ıslahı, Devlet kara yollarının süratle yapılması ile motorlu nakil vasıtalarının çoğalıp tekemmül etmesi, nakliyeciliğin teessüsü ve gelişmesi sonucu idari taksimatların kuruluşunda artık daha çok ekonomik münasebetler önemli hale gelmiştir. Kamu hizmetlerinin vatandaşa daha kolay ulaştırılmasını amaçlayan DP hükümeti, zaten 1950’den itibaren değişen ekonomik şartları göz önünde bulundurarak idari taksimatta birçok değişiklik gerçekleştirmiştir. Bulunduğu konum itibarıyla merkezîyet arz eden ekonomik münasebetleri bölge dışına taşarak hızlı bir şekilde büyüyen ilçelerin vilayet merkezine dönüştürülmesi zaten planlanmaktadır.” (TBMM ZC, 1954: 3) denmektedir.

Böylelikle zamanın değişikliklerine ayak uydurmak amacıyla Nevşehir’in idari taksimatta yapılan değişikliklerle birlikte il yapılmasının gereği ifade edilmiştir. Hazırlanan layihada, yukarıda zikredilen kıstaslar çerçevesinde Nevşehir’deki sosyal ve ekonomik gelişmeler de konu edilmiştir. Buna göre Nevşehir’de o dönemde ilkokul ve ortaokul, erkek sanat ve kız sanat okulları ile zengin bir kütüphane, iki eczane, şarap fabrikası, Ziraat, İş ve Halk Bankaları ile dört Tarım Kredi Kooperatifi ve muhtelif ticaret ve sanat şubesinden 600 kadar tüccar ve esnaf bulunuyordu. Ayrıca 200 motorlu nakliye vasıtası, yılda 80 milyon kilo üzüm üretimi ve civarındaki ilçelerle ticari ilişkilerinden bahsedilen Nevşehir kazasının Kırşehir, Mucur, Hacıbektaş, Avanos, Kozaklı ve Gülşehir’in içinde yer aldığı Kızılırmak vadisinin merkezinde yer aldığına da vurgu yapılmaktadır. Bir diğer açıdan bakıldığında Nevşehir, adı geçen kaza merkezlerine de oldukça yakın konumdadır. Avanos, vilayet merkezi Kırşehir’e 92 km mesafede bulunduğu hâlde Nevşehir’e 15 km idi. Gülşehir, bağlı bulunduğu vilayet merkezi olan Niğde’ye 112 km mesafede bulunmasına rağmen Nevşehir’e 20 km’dir. Hacıbektaş ise Kırşehir’e 46 km Nevşehir’e ise 32 km uzaklıktadır. DP hükümeti tarafından nakliyecilik, küçük sanayi, sağlık ve kültür müesseseleriyle de ismi geçen kazaların ihtiyaçlarını karşılama kapasitesine sahip olduğu düşünülen Nevşehir’in vilayet merkezine dönüştürülmesinin zaruri olduğu halka anlatılmaya çalışılmıştır. Nevşehir vilayeti teşkil edildikten sonra Kırşehir’e bağlı Çiçekdağı kazası Yozgat’a, Kaman kazası da Ankara’ya bağlanınca bölgede ikinci bir vilayetin varlığı, mali açıdan külfetli bulunmuştur. Bu sebeplere dayanarak sosyal ve ekonomik bakımdan devamlı Nevşehir ile münasebeti bulunan Kırşehir’in kaza merkezine dönüştürülerek Nevşehir vilayetine bağlanmasının daha uygun olacağı da bu layihada açıklanmıştır (TBMM ZC, 1954: 3).

Hükümet, kanun tasarısı hazırlığının kamuoyunca duyulmasından itibaren bu girişimin siyasi bir intikam amacıyla değil de tamamen iktisadi ve coğrafi sebeplere dayandığı için gerçekleşeceğini açıklamaya çalışmıştır. 18 Haziran tarihli Akşam gazetesinde konu ile ilgili şu haber yayınlanmıştır:

“Kırşehir’in kaza, Nevşehir’inde vilayet merkezi haline getirilmesine dair kanun tasarısı Meclise sevk edilmiştir. İçişleri komisyonuna havale edilen tasarıda mucip sebep olarak bugünkü iktisadi ve coğrafi şartların Nevşehir’in vilayet olmasını gerektirdiği ve halen Kırşehir’e bağlı olan iki kazanın coğrafi durumları itibarıyla başka vilayetlere bağlanması gerektiği, bu iki kaza ayrıldıktan sonra vilayet merkezinin Nevşehir’e naklinin bir zaruret halini aldığı beyan edilmektedir.” (Akşam, Sayı: 12826, 1954: 1).

DP hükümeti her ne kadar burada siyasi bir intikam amaçlamadığını hatta bu durumun sadece iktisadi ve coğrafi sebeplerle ortaya çıktığını dile getirirse de ülke genelinde çok inandırıcı olmamıştır. Kırşehir vilayetinin ilgası ve vilayet merkezinin Nevşehir’e nakli hakkındaki kanun tasarısı, 23 Haziran’da içişleri komisyonuna gelmiştir. Komisyonunda yapılan görüşmelerde Osman Bölükbaşı ve diğer CMP milletvekillerinin sert bir şekilde eleştirdikleri kanun tasarısını DP’den

İzmir Milletvekili İlhan Sipahioğlu ve Ankara Milletvekili Ömer Bilen gibi vekiller de eleştirmişlerdir. Müzakereler esnasında Kırşehir Milletvekili Osman Alişiroğlu, hükûmetin bu kanun tasarısını, kamu hizmetlerini halkın ayağına daha kolay ulaştırmak amacıyla hazırladığını iddia ettiğini ancak Kırşehir vilayetinin ilgasıyla kamu hizmetlerinin Kırşehirlilerden uzaklaşacağını belirtmiştir. DP’li milletvekili İlhan Sipahioğlu’da kanun tasarısının halkın hissiyatına aykırı olduğunu dile getirmiştir. Benzer bir şekilde Ömer Bilen de Nevşehir’in il olması gerektiğini ancak Kırşehir vilayetinin ilgasını doğru bulmadığını söylemiştir (Milliyet, Sayı: 1483, 1954: 3). Yoğun tartışmaların yaşandığı komisyon toplantısında vilayet yapılması planlanan Nevşehir’e 35 km mesafede yer alan Kayseri’nin Ürgüp kazasının da bağlanması kararlaştırılmıştır. Çoğunluğunu DP’lilerin oluşturduğu içişleri komisyonunda hazırlanan kanun tasarısı, yapılan değişiklikler kabul edilerek bütçe komisyonuna havale edilmiştir (TBMM ZC, 1954: 4).

Tasarıyı inceleyen bütçe komisyonu başkanı aslen Nevşehirlili olan Niğde Milletvekili Hasan Hayati Ülkün olunca bunun üzerine Osman Bölükbaşı “*Neyses ipimizi bir Nevşehirlinin çekmesi uygundur* (TBMM ZC, 1954: 5) diyerek espri yapmıştır. Yaşanan yoğun tartışmalardan sonra bütçe komisyonunda, merkezi Nevşehir olmak üzere Kırşehir, Kozaklı, Mucur, Hacıbektaş, Gülşehir, Avanos ve Ürgüp kazalarından ve toplamda 5 nahiye, 276 köyden müteşekkil, 8342 km² sahada 212.739 nüfuslu bir vilâyet teşkil edilerek, yeni oluşturulan bu vilayetinin hususi idare varidatının devlet yardımları hariç olmak üzere 700.000 lira civarında olacağı kararlaştırılmıştır (TBMM ZC, 1954: 5). Kanun tasarısı bütçe komisyonunda yapılan eklemelerle Meclise sevk edilmiştir.

Kanun tasarısının 30 Haziran 1954’te meclis oylamasında yapılan müzakerelerde ilk sert tepki, CHP Kars Milletvekili Sırrı Atalay’dan gelmiştir. Sırrı Atalay, CHP Meclis grubu adına yaptığı konuşmada, kanun layihasının seçim sonuçlarından ötürü Kırşehir’i cezalandırmak için hazırlandığını şu sözlerle dile getirmiştir:

“2 Mayıs seçimlerini takip eden günlerde muhalefete rey veren Kırşehir ilini ilçe haline getirileceği şayiisi bir kasırga gibi amme vicdanı üzerinde esti. Buna inanmak güçtü. Zira şayia hukuki bir mahiyetten âri olduğu cihetle gülünçtü. Heyhat, Devlet radyosu maşerî vicdanı hiçe sayar. Bir eda ile resmî teşebbüsün kara habercisi oldu. İşte bu hazin hikâyeye şimdi huzurunuzdadır. Demokrasimize şeref vermeyecek, gelecek nesillerimizin dahi ibretle ıstırapla üzerinde duracakları bir intikamın hikâyesiydi... Vatandaşın reyi muteber olduğu kadar mukaddestir. Bu lâyiha işte bu itibara ve bu kutsiyete tecavüzdür. Siyasi kanaatini izhar eden rey sahibi vatandaş cezalandırılmaktadır. Demokratik hayat, hürriyetle kabili telif olan her nevi hakka ve haktan doğan her nizama müsait davranır. Demokratik eşitliğin gizli oy, aleni tasnif ve serbest kanaat sahibi olmanın anahtarı budur. Demokrat Parti kendisine rey vermeyen vatandaş ve beldeleri Kırşehir’in şahsını da cezalandırarak bütün bu esasları yıkmaktadır...” (TBMM ZC, 1954: 342).

Sırrı Atalay, kanun tasarısını sert sözlerle eleştirirken Nevşehir’in il olmasına karşı olmadığını, kamu hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için bu gerekli ise Nevşehir’in il olmasını da desteklediklerini açıklamıştır (TBMM ZC, 1954: 343). Muhalefetten gelen bu eleştirilere karşılık aynı oturumda söz alan İçişleri Bakanı Namık Gedik, kanun tasarısının 2 Mayıs seçim sonuçları ile alakalı olmadığını savunmuştur. Namık Gedik’e göre, kanun tasarısının evveliyatı, 1952 senesinden itibaren Nevşehirlili vatandaşların ve esnaf teşkilatlarının il olmak için yaptıkları müracaatlara dayanmaktadır. Gedik’e göre bu müracaatlar, müteakip senelerde de tekrarlanmış, neticede Nevşehir’in vilayet merkezine dönüştürülmesi prensip olarak kabul edilmiştir. Konuşmasının devamında Nevşehir’in vilayet merkezi olması için gerekli iktisadi ve coğrafi imkânlarla sahip olduğunu açıklayan Namık Gedik, hazırlanan tasarının iktisadi ve coğrafi boyutunu şu sözlerle açıklamıştır:

“Nevşehir’i kendi kendine yapan gayretleri ve bugünkü iktisadi ve sosyal, idari, coğrafi durumu itibariyle burada bir vilâyetin tesis edilmesi lüzumuna kâni olduktan sonra elbette bunun bünyesini nasıl kurabileceğimizi düşündük, vilâyetler muayyen standartlara göre kurulması zaruri olan idari hizmet kademeleridir. Böyle bir tesisi yaparken cüz’ü külle bağlamak esasına sadık kaldık... Nevşehir’i kurmaya karar verdikten ve bu vilâyetin merkezine bağlanacak kazaları bu şekilde tespit ettikten sonra

Kırşehir'in durumu ile de alâkadar olduk. Kaman'ın Ankara'ya mücavereti, Çiçekdağı'nın Yozgat'a mücavereti dikkatimizi çekti. İktisadi durumlarını tespit ettik. Burada istihsale ait rakamlar verildi. Bize sordular; 56 bin ton hububat çıkarır mı? Bu rakamlar resmî kayıtlardan çıkarılmış rakamlardır. Kaman'la Çiçekdağı'nın mücavir vilâyetlerle olan vaziyetini tespit ettikten sonra bunların müstakbel inkişaflarını sağlayacak tedbirleri de bu arada ve bu yeni teşkil edilecek vilâyet içinde nazara almak lâzım gelirdi. Bunları bu şekilde yaptıktan sonra elimizde kalan nihayet Kırşehir merkezi ile Mucur ve Kozaklı idi. Bunların heyeti mecmuasının nüfusu 80 bindir. Buna mukabil huzurunuza getirdiğimiz tasarı ile kurmak istediğimiz Nevşehir Vilâyetinin Ürgüp dâhil nüfusu 200 küsur bindir. 80 binlik küçük bir ünite bir tarafta 220 binlik büyük bir ünite ise diğer tarafta. Nevşehir'in elbette ki bir vilâyet olması bir emri tabii ve zaruri idi. Sayın Başbakanın buyurdıkları gibi merkezi 50-60 bin nüfuslu kazalarımız dururken bugün vilâyet halinde 80 bin nüfuslu olarak Kırşehir'i bırakmak imkânsızlığını Yüksek Heyetiniz takdir eder. Bu vaziyetle tahaddüs eden ve yeniden kurulan Nevşehir'i Mucur'u, Kırşehir'i ve Kozaklıyı beraber mütalâa ederek tasarı bu şekilde Yüksek Heyetinizin huzuruna getirilmiş bulunmaktadır.” (TBMM ZC, 1954: 355).

Oylama öncesi mecliste yapılan müzakerelerde Osman Bölükbaşı, Mehmet Mahmutoğlu, Osman Alişiroğlu gibi Kırşehir milletvekilleri tasarıya sert tepki göstermişlerdir. Tasarıyı Kırşehir'e seçim sonuçlarından dolayı verilen bir ceza olarak nitelendiren Bölükbaşı'nın şu sert sözleri dikkat çeker: *“Biliyorum, biliyorum, bu tasarı çıkacaktır. Bu tasarinın çıkacağını tezahürleriniz gösteriyor. Çıkabilir, şereften başka her kaybın telâfi edilebileceği bir gün gelir arkadaşlar!”* Bu sert eleştiriler karşısında gülümseyen Başbakan Menderes'e ise, Bölükbaşı *“Ben konuşurken başbakan çok gülüyor. Temenni ederim bu hal Aydın'ın da başına gelsin.”* (TBMM ZC, 1954: 346-347) diyerek Menderes'in memleketi olan Aydın ilinin de ilçeye dönüştürülmesini görmek istediğini bir sitem olarak dile getirmiştir. Osman Bölükbaşı, Meclis'teki tartışmalar sırasında her ne kadar Başbakan Adnan Menderes'i hedef alarak suçlayan konuşmalar yapmış olsa da Kırşehir'in ilçeye dönüştürülmesinin esas müsebbibinin Celal Bayar olduğunu söylemekteydi (TBMM ZC, 1954: 163). Kırşehir'in ilçe yapılmasının esas müsebbibinin Celal Bayar olduğunu gazeteci ve aynı zamanda İsmet İnönü'nün damadı olan Metin Toker'de desteklemektedir. Toker'e göre bu fikir önce Celal Bayar'ın kafasında yeşermiş ve Cumhurbaşkanı sonradan birçok DP milletvekiline bu teklifi savunarak onları ikna etmeye uğraşmıştır. Kırşehir'in başına gelenler Celal Bayar'ın Osman Bölükbaşı'na karşı duyduğu kişisel kinin sonucu olarak görülmektedir. Bu kinin sebebi olarak da Bölükbaşı ve birkaç arkadaşının, DP'nin muhalefet yıllarında, kendileri partiden çıkarıldıktan sonra bir gün Celal Bayar'ı Ankara Sıhhiye'de sıkıştırdıkları ve yolda kendisine sözle ve tükürükle tacizde buldukları gösterilmektedir (Toker, DP Yokuş..., 1991: 36-37). Bayar'ın bu yapıları unutamadığı ve yıllar geçse de bunu bir öç alma duygusuyla Kırşehir'den hesap sorduğu genellemesi Türkiye'de o yıllarda kabul gören bir fikirdi.

TBMM'de Kırşehir meselesi tartışılırken Kırşehir Milletvekili Osman Alişiroğlu yaptığı konuşmada, Başbakan Menderes'i suçlamış ve şunları söylemiştir: *“Bu gidiş nereye? Elbette cevabını ben vereceğim. Dikta rejimine. Burada benimle beraber yemin eden Demokrat Partili arkadaşlarımı ve nankör Kırşehir çocuğu Adliye Vekili'ni Kırşehir'i müdafaaya davet ediyorum”* (Albayrak, 2004:266) diyerek gürültüler ve *“-sözünü geri al”* sesleri ile birlikte meclis salonunun birden karışmasına neden olmuştur. Bu olaylar üzerine sözünü geri almayan Alişiroğlu meclis toplantı salonundan dışarı çıkarılmıştır. Burada Alişiroğlu'nun nankörlükle suçladığı kişi, DP milletvekili ve dönemin Adalet Bakanı Osman Şevki Çiçekdağ'dır. Bu tartışmalardan dolayı Osman Bölükbaşı'da kınama cezası almıştır (Albayrak, 2004: 266).

Kanun tasarısına gösterilen tepkilere karşı Menderes, meclis kürsüsünden yaptığı konuşma ile cevap vermiştir. Konuşmasında Kırşehir'in nüfusunun 14 bin olduğunu, Kırşehir'in ilçeye dönüştürülmesinin bir haksızlık olarak görülmemesi gerektiğini, eğer haksızlık aranacaksa Türkiye'de nüfusu 14 bin civarında olan çok sayıda kazaya da şimdiye kadar il yapılmayarak haksızlık yapıldığını, eleştirilerin bu yönü ile gereksiz olduğunu ifade etmiştir. Menderes, göstermiş olduğu sosyal ve ekonomik gelişmeyle bulunduğu bölgede bir merkez konumuna gelen Nevşehir'i vilâyet merkezi yaparak kamu hizmetlerinin daha hızlı yürütüleceğini de şu sözlerle savunmuştur:

“Bugün Gülşehir ve hatta Ürgüp ağır ceza işleri bakımından Nevşehir’e bağlıdır. Avanos Kazası da uzun yıllar Nevşehir’e bağlı kalmış olduğu halde son yıllarda irtibatı kesilerek 92 km. mesafedeki Kırşehir’e raptedilmiştir. Bu esbaba binaen iktisadi bir vahdet, coğrafi ve zirai bir manzume teşkil eden bu bölge kazalarının merkezi Nevşehir olmak üzere teşkil edilecek vilâyete bağlanmaları, bir taraftan arz edilecek amme hizmetlerinden vatandaşların süratle faydalanmalarını temin edecek diğer taraftan da bu bölgenin tabiaten tekevvün etmiş olan iktisadi ve ticari faaliyet ve hareketlerinin daha suhuletle cereyan ve inkişafını sağlayacaktır.” (TBMM ZC, 1954: 2).

Başbakan Adnan Menderes’in buradaki ifadelerine göre Nevşehir’in il yapılmasının Kırşehir’in ilçeye dönüştürülmesiyle direk bir bağlantısı yoktur. Nevşehir’in il yapılmasındaki esas gereksinimin bu coğrafyada yeni bir merkeze duyulan ihtiyaçtan kaynaklandığını söyleyen Menderes, Nevşehir’in il olmasının bölge adına iktisadi ve coğrafi açıdan artık kaçınılmaz bir durum olduğunu ifade etmiştir.

3.2. Nevşehir’in İl Oluşu ve Sonrasında Yaşanan Gelişmeler

Kırşehir vilayetinin kaldırılmasına ve Nevşehir kazasında Nevşehir adıyla yeni bir vilayet kurulmasına dair kanun, 30 Haziran 1954 günü yapılan oylamada, 39 ret oyuna karşı 259 kabul oyu ile kabul edilmiştir. 237 kişi ise bu tasarıya iştirak etmemiştir (TBMM ZC, 1954: 378). Muhalefetin yanı sıra DP’den de Tekirdağ Milletvekili İsmail Hakkı Akyüz, Kocaeli Milletvekilleri Ekrem Alican ve Turan Güneş, Çorum Milletvekili Yakup Gürsel, İzmir Milletvekili İlhan Sipahioğlu ve Ankara Milletvekili Talat Vasfi Öz tasarıya ret oyu vermiştir (Ayhan, 2006: 49) 1 Temmuz günü yayınlanan Milliyet gazetesi, kanunu manşetinden vererek “Beş saat devam eden dünkü içtimada Kırşehir Vilayetinin ilgası hakkındaki tasarı kabul edilmiştir.” ve “Hayli gürültülü geçen müzakerede başvekil üç defa söz almıştır.” (Milliyet, Sayı: 1490, 1954: 1) gazete başlıklarıyla okurlarına duyurmuştur. Kırşehir’in karşılaştığı bu durum birçok kesim tarafından şehre ve şehir insanına seçim sonuçlarından dolayı verilen bir ceza olarak yorumlanmıştır.

Nevşehir-Kırşehir olayı, zaten iktidar ve muhalefet taraftarı olarak ikiye ayrılan dönemin ulusal basınındaki çekişmeyi bir kez daha gözler önüne sermiştir. Muhalefet gazeteleri olayı Türk siyasi hayatında başka bir örneğine rastlanmayan haksız bir siyasi ceza olarak görürken DP’yi eleştirmiş, iktidara yakın olarak bilinen gazeteler ise Kırşehir konusu üzerinde fazla durmayıp Nevşehir’in il oluşunu ön plana çıkarmışlardır. Örneğin “Kırşehir’e Ceza” manşetiyle yayın yapan Forum Dergisi “Demokrat Parti iktidarını kazandığı çoğunluğa hala inanmıyor, güvenmiyor. İleriki seçimlerde kendisini devirmesi muhtemel siyasi hareketleri yok etmeye çalışıyor.” (Albayrak, 2004: 267) diyerek eleştirilerini ortaya koymuştur.

30 Haziran 1954 kabul tarihli 6429 numaralı kanun, 7 Temmuz’da 8748 numaralı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır (Resmi Gazete, 1954: 9835-9836). Yayımlanan kanunla Kırşehir, Gülşehir, Avanos, Kozaklı, Mucur, Ürgüp ve Hacıbektaş kazalarından oluşan Nevşehir ilinin, bu birleşme sonucunda nüfusunun 170.000 civarında olduğu açıklanmıştır.

Resmi Gazete’de yayımlanan kanuna göre:

“Kırşehir Vilâyeti kaldırılmıştır. Niğde Vilâyetine bağlı Nevşehir Kazası merkez olmak ve (Nevşehir), adıyla anılmak üzere yeniden bir vilâyet kurulmuştur. İlişik cetvelde gösterildiği veçhile Nevşehir Kazasını ihtiva eden nahiye, kasaba ve köyler Nevşehir Vilâyetinin Merkez Kazasına bağlanmış ve bugünkü Kırşehir Merkez Kazasını ihtiva eden nahiye, kasaba ve köylerden terekkiüp etmek üzere Kırşehir adıyla yeniden bir kaza kurularak bu kaza ile eski Kırşehir Vilâyetinin Avanos, Kozaklı, Mucur, Hacıbektaş ve Niğde Vilâyetinin Gülşehir ve Kayseri Vilâyetinin Ürgüp kazaları Nevşehir Vilâyetine, Kaman Kazası Ankara ve Çiçekdağı Kazası da Yozgat Vilâyetine bağlanmıştır. Nevşehir Vilâyetimin Umumi Meclisi, bu vilâyete bağlanan Kırşehir, Avanos, Kozaklı, Mucur, Hacıbektaş, Gülşehir ve Ürgüp kazalarıyla Nevşehir Merkez Kazasının mevcut umumi meclis üyelerinden teşekkül eder. Nevşehir Vilâyetine bağlanan kazalarla Ankara ve Yozgat Vilâyetlerine bağlanan kazalar özel

idarelerinin bilimum nakit, varidat, tahakkuk, tahsilat ve bakaya muamele ve hesapları ve bu kazalarda mevcut menkul ve gayrimenkul mal, hak, alacak ve borçları ve bunları ihtiva eden defter, dosya ve evrak bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Nevşehir Vilâyeti ile Ankara ve Yozgat vilâyetleri özel idarelerine devir ve teslim olunur. Adı geçen kazalarda bulunan her çeşit gayrimenkullerin tapu kayıtları bu kazaların bağlandıkları vilâyetler hükmü şahsiyeti adına harçsız tashih olunur. Muvakkat bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Nevşehir Vilâyetine bağlanan kazaların özel idarelerince tahakkuk ettirilip tahsil olunan paralar bu kazalar özel idarelerinde veya vilâyet özel idaresi merkez muhasebesinde açılacak, muvakkat hesaplarda toplanır ve meri mevzuat hükümlerine müsteniden sarf ve tediye olunur. Bu kanunla kaldırılan Kırşehir, Vilâyetinin özel İdare kadrosunda bulunup Nevşehir, Ankara ve Yozgat vilâyetlerine bağlanan kazalarda ve merkezde çalışan özel idare memur ve müstahdemleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren maaş ve kadroları e birlikte Nevşehir, Ankara ve Yozgat vilâyetleri özel idarelerine geçerler. Niğde Vilâyetinin özel İdare kadrosunda bulunup Nevşehir Vilâyetine bağlanan Nevşehir Merkez Kazası ile Gülşehir ve Kayseri Vilâyetinin Ürgüp kazalarında çalışan özel idare memur ve müstahdemleri de bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren maaş ve kadrolarıyla birlikte Nevşehir Vilâyeti özel İdaresine intikal ederler. Nevşehir Vilâyetini teşkil eden kazaların özel idarelerinde çalışan memur ve müstahdemler ile mülga Kırşehir Vilâyeti özel İdare merkez teşkilâtında çalışan bilimum müdür, memur ve müstahdemlerin kadroları Nevşehir Vilâyetinin Özel İdare teşkilât kadrosunu teşkil eder. Bunların maaş ve ücretleri ve diğer alacakları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu kazaların bağlandıkları vilâyetlerin özel idarelerince tediye olunur. Bu kanun 20 Temmuz 1954 tarihinden itibaren mer' i dir.” (Resmî Gazete, 1954: 9835-9836)

Kanunun Resmî Gazete’de yayımlanmasından kısa bir süre sonra 14 Temmuz’da İçişleri Bakanlığı ilgili bakanlıklara yazdığı yazıyla kanunun yürürlüğe gireceği 20 Temmuz tarihine kadar gerekli idari düzenlemelerin yapılmasını istemiştir. Bu çerçevede, 20 Temmuz günü vazifelerine başlamak üzere bakanlıklarına mensup Nevşehir vilayeti merkez memurları ile Kırşehir kazası memurlarının kadrolarının tespiti ve bu kadrolara lüzumlu memurların bir an evvel tayinlerinin yapılarak belirtilen tarihte görevlerine başlamaları talep edilmiştir. İller İdaresi Umum Müdürlüğü de vilayet merkezi olan Nevşehir’de kurulan idari birimler için gerekli olan bina ve malzeme ihtiyaçlarını tedarik ederek kanunun yürürlüğe gireceği tarih olan 20 Temmuz’a kadar gerekli hazırlıkları yapmıştır. Bu hazırlıklar yapılırken Nevşehir’e başka şehirlerden gelecek memurların kalacakları mesken sorunları da düşünülmüş ve bu amaçla bir komite kurulmuştur. Memurların ve ailelerinin sıkıntı çekmemeleri için evlerini kiraya vermek isteyen Nevşehirililer bu komiteye müracaat ederek dışardan gelen memur ve ailelerinin barınma probleminin çözülmesi amaçlanmıştır (BCA, 30-10-0-0-66-441-20.).

Nevşehir’de bir vilayet kurulması hakkındaki 6249 sayılı kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte 20 Temmuz 1954’te şehir merkezinde bir tören düzenlenmiş, saat 15.00’te hükümet meydanında İstiklal Marşı söylenerek Türk bayrağı göndere çekilmiştir. Törende, Niğde milletvekillerinden bazıları, Niğde Valisi Taki Gürkök ve Kayseri Valisi Kazım Arat, civar kazalardan gelen heyetler ve kalabalık bir halk topluluğu da hazır bulunmuştur (Niğdenin Sesi, Sayı: 15, 1954: 1). Nevşehir vilayeti valiliğine tayin edilen eski Ordu Valisi Fazıl Uybadın söz alarak Nevşehir’in il olmasıyla alakalı kısa bir konuşma yaptıktan sonra kurdele keserek gelen tebrikleri makamında kabul etmiştir (Aydın Tarihi, 1954: 1). Fazıl Uybadın Nevşehir’in ilk valisi olurken, Kırşehir’in ilçe olmasıyla birlikte Kırşehir Valisi Süleyman Onur’da bu idari değişikliğin hemen ardından Erzincan valiliğine tayin edilmiştir (Akşam, Sayı: 12860, 1954: 2). 1954’ten günümüze kadar kanunun yürürlüğe girdiği 20 Temmuz günü, Nevşehir’in il oluş tarihi olarak il merkezinde her yıl çeşitli etkinlikler yapılarak kutlanmaktadır.

Nevşehir’in il olmasıyla birlikte çevre il ve ilçelerle bağlantısının sağlanabilmesi amacıyla yoğun bir şekilde karayolu ağı oluşturulmaya çalışılmıştır. Nevşehir’in il olduğu temmuz ayını takip eden aylarda Vilayet ve Köy Yolları Dairesi Reisi Niyazi Kiper’in Nevşehir’e gelerek Vali Uybadın

ile görüşmesi sonrasında Nevşehir'in çevre il ve ilçelerle bağlantılarını sağlayan yolların hızla yapımına ve var olan yolların tamirine başlanmıştır (Demokrat Nevşehir, Sayı:5, 1954: 1). Kırşehir yolunun tamir edilerek Ankara'ya bu yoldan ulaşılmaya çalışılacağı, Kayseri, Niğde ve Aksaray yolları da eş zamanlı yapılarak kısa sürede işler hale gelmiştir. Nevşehir'in çevresiyle olan bağlantı yollarının il olduktan sonra yapılması tabiidir ki il olmanın getirilerinden olmakla birlikte daha öncesinde bu konuda herhangi bir hazırlık yapılmamış olması da Nevşehir adına hükümet tarafından Ankara'da bir çabanın olmadığını da ortaya koymaktadır. Nevşehir'in il merkezi olmadan önce altyapı hazırlıkları tamamlanmamış ve çevresiyle bağlantı yollarının karayolu olarak oluşturulmamış olması, Nevşehir'in il olması konusunun Nevşehir'in ihtiyaçlarından değil de Kırşehir'in içinde bulunduğu durumdan kaynaklı olduğu görüşünün ağırlık kazanmasına sebep olmaktadır. Nevşehir 1954 seçimlerinden kısa bir süre sonra il olmuştur. Bir şehrin ilçelikten illiğe yükseltilmesi siyasi partiler için bir seçim yatırımı olarak kullanılabileceğinden genellikle seçim öncesinde böyle bir söz verilmiş olması beklenir. Nevşehir'e 1954 seçimleri öncesi DP'liler tarafından böyle bir vaat verilmemişken seçim sonrası bunun gündeme gelmiş olması Nevşehir'in hazırlıksız bir şekilde il olması durumunu ya da en azından bu hazırlığın sadece Nevşehirli siyasiler ve Nevşehir ahalisi tarafından yapıldığı düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Bu hazırlıksızlığa bir örnek olarak o yıllarda yapılan NATO sergisinin Nevşehir'e gelememe sebebi olarak gösterilebilir (Demokrat Nevşehir, Sayı:6, 1954: 1). Kırşehir, Kayseri ve Niğde'yi gezen ve buraların ahalisinin ziyaretine açık olan NATO sergisi, yollarının bozuk olması ve köprülerinin yetersiz kalması sebebiyle Nevşehir'e gelememiştir.

3.3. Kırşehir'in Nevşehir'den Ayrılarak Yeniden İl Olması

Kırşehir'in yeniden il olması fikri, İsmet İnönü'nün 1956 Şubat'ında mecliste İç İşleri Bütçesi görüşülürken Kırşehir'in yeniden il olmasından bahisle Adnan Menderes'e hitaben "*Olur mu böyle şey?*" sözüyle gündeme gelmiş ve Menderes, İnönü'ye cevaben "*Bir bahar havası içinde çözülemeyecek şey yoktur*" diyerek Kırşehir'in yeniden il olabileceğini ima etmiştir (Toker, Yokuş..., 1991: 232). Siyasetteki bu bahar havası Kırşehir'in yeniden il olmasında etkili olmuş olacak ki, DP 1957 seçimleri yaklaşırken yeniden bir hamle yapıp 10 Haziran 1957 tarihinde meclisi toplamıştır. Bunun üzerine İnönü, Kırşehir'in yeniden il olmasıyla ilgili "*Kırşehir'in vilayet olması kıymetli ve hakiki bir müjdedir. Fevkalade sevindim, büyük bir inşirah duydum. Kırşehir'in vilayet olması bütün milletvekili arkadaşlarımız için siyasi hayatta bulunan bütün vazifeliler için vatandaşlarımızın yüzüne huzur içinde bakma fırsatı verecektir. Bu vaziyette sevinmek, vazife yapmak huzurunu ve itibarını en başta iktidarda bulunanlar hissedeceklerdir*" (Özüçetin, 2009b: 324) sözleriyle mutluluğunu bildirmekle birlikte DP'lilerin de yaptıkları yanlıştan dönmelerinin onlara huzur getireceği tespitinde bulunmuştur.

Nevşehir'in kazası konumundaki Kırşehir'i tekrar il merkezi hâline getirme tasarısı mecliste yapılan müzakereler sonucunda 13 Haziran 1957 tarihinde kabul edilerek Kırşehir'in yeniden il olmasına karar verilmiş ve 1 Temmuz 1957 tarihinden geçerli olmak üzere tasarı kanunlaşmıştır. Böylece Kırşehir, 1954'te kaybettiği il statüsünü yaklaşık 3 yıl sonra yeniden kazanmıştır. Kırşehir'in yeniden il olmasını sağlayan kanuna göre; Kozaklı ve Hacıbektaş ilçeleri Nevşehir'e bağlı kalırken, Kaman, Mucur ve Çiçekdağı ilçeleri Kırşehir'e tekrar bağlanmıştır (Demokrat Nevşehir, Sayı: 149, 1957: 1,5). Kırşehir'in il olmasıyla ilgili Bolat'ın Kırşehir Milletvekili Hayri Çopuroğlu'nun anılarından aktardığı bilgiye göre; o dönemde Kırşehir'i kutlamaya şehir dışından gelen misafirlerin sayısı o kadar fazlaydı ki bunların yemek hizmetleri Kayseri'den bir lokanta ile anlaşarak ancak sağlanabilmişti (Bolat, 2020: 267). Aynı yılın Ekim ayında yapılan milletvekilliği genel seçimlerinde TBMM'de Nevşehir il olarak ilk defa temsil edilmiştir. İl olma ile birlikte 1957 seçimlerinde Nevşehir şehri, 4 milletvekilini TBMM'ye göndererek eskiden Niğde milletvekilleriince gerçekleştirilen dolaylı temsil edilme işini direk temsile dönüştürmüştür. Kendi adıyla katıldığı ilk seçimlerde Nevşehir milletvekillerinin tamamı DP'den seçilmiş ve Nevşehir halkı, il olma sebebi olarak gördükleri DP iktidarına teşekkürlerini sandıkta oy vererek sunmuşlardır. Bu seçimde CHP, CMP ve Halkçı Parti (HP) meclise Nevşehir'den milletvekili gönderememiştir. Yeniden il olan Kırşehir'de ise seçimlerde Osman Bölükbaşı ve diğer CMP adayları bir kez daha milletvekili seçilerek Kırşehir'i temsil etmek üzere meclise girmişlerdir (Erdoğan, 2016: 638).

Kırşehir yeniden il yapıldıktan sonra DP ile Kırşehir arasındaki soğukluğun giderilmesi adına Genel Başkan Adnan Menderes'in bu şehre ziyaretleri de dikkat çekmektedir. Bu ziyaretlerden biri de 1960 yılı şubat ayında yapılan son gezidir. Gazeteci ve aynı zamanda İsmet İnönü'nün damadı olan Metin Toker, bu ziyareti Menderes'in adeta o yıl seçim varmış gibi davrandığı ve vaatlerde bulunduğu ziyaret olarak aktarmaktadır. Aynı zamanda Menderes'in farkında olmadan İsmet İnönü'nün Bursa'da ortaya attığı 1960 seçim sloganına su taşıdığını söylemektedir. Menderes'in bu ziyareti sırasında her ne kadar parti teşkilatı ve resmi dairelerce kalabalık insan grupları miting meydanlarına toplanıyor olsa da konuşmaların ve vaatlerin insanlar üzerinde etkili olmadığından bahsetmektedir ki bu etkisizliğin Kırşehir'in yakın zamanda yaşanan olumsuz durumları hafızasından kolay silmemesine bağlamak yerinde olacaktır. Zira bu gezilerde Menderes'in sinirli ve gergin olduğundan da bahsetmektedir (Toker, 1991: 292).

Kırşehir'in ilçe yapılması yasası ile ilgili olarak Başbakan Adnan Menderes, yaptıklarının yanlış olduğunu Yassıada duruşmaları sırasında kabul etmiştir. Bu konuda “*fahiş bir hata yapılmıştır*” (Yassıada Yüksek Adalet Divanı Tutanakları, 1960: 1223) diyerek adeta iktidarlara dönemine ait bir itirafta bulunmuştur. Bu sözler de göstermektedir ki Kırşehir'in statüsünün ilçeye düşürülmesi ve Nevşehir'in il yapılması iktidar ile muhalefet arasındaki çekişmenin bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve DP bu siyasi çekişmenin sonucunda Kırşehir'i cezalandırırken Nevşehir'i ödüllendirmiştir. Bu durum şehirlerde bir siyasi genellemeyi de beraberinde getirmiştir. O yıllarda Kırşehir başına gelen olaylar ve bu olaylara karşı geliştirmiş olduğu tutumlardan dolayı muhalif bir il olarak anılırken, il olduğu yılı takip eden yıllarda Nevşehir, DP'li bir şehir olarak tanınmıştır. İl olduktan sonra Nevşehir'de haftada bir kez olmak üzere yayınlanmaya başlayan yerel gazetenin adının *Demokrat Nevşehir* oluşu da bu bilgiler ışığında tesadüf olmasa gerekir.

4. SONUÇ

İkinci Dünya Savaşı sonrası yaşanan sosyo-ekonomik hareketlilikle birlikte il olma talebinde bulunan Nevşehir için 1954 genel seçim sonuçları bir fırsat olmuştur. DP Hükûmeti'nin iktidara geldiği 1950 yılından itibaren il olma taleplerini aslen Nevşehirli olan Niğde milletvekilleri aracılığıyla meclise ileten Nevşehir bu kararlılığının sonucunu çok geçmeden görmüştür. Dönemin Niğde milletvekilleri olan Ata (Atay) Bey ve Hasan Hayati Ülkün gibi isimler Nevşehir'in il olmasında Ankara-Nevşehir hattında büyük çaba sarf etmişlerdir. İl olma isteklerini birçok kez gündeme getiren Nevşehir'in vilayet merkezi olmasının önü, DP'nin 1954 seçimlerinde Kırşehir milletvekillerini CMP'ye kaptırmasıyla iyice açılmıştır. İlk olarak seçimlerden kısa bir süre sonra dönemin İçişleri Bakanı Namık Gedik tarafından meclise sunulan Nevşehir'in vilayet yapılmasına yönelik tasarı, Kırşehir'in Nevşehir'e kaza olarak bağlanması söz konusu olunca mecliste yoğun ve şiddetli tartışmalara neden olmuştur. Bu karar Türkiye'de çoğu kesim tarafından seçim sonuçlarında Kırşehir'den istediğini alamayan DP tarafından “*Kırşehir'in cezalandırılması*” olarak değerlendirilmiştir. Bir başka görüşe göre ise Kırşehir'in ilçe yapılmasıyla Anadolu'nun diğer küçük illerine seçim zamanı DP'ye oy vermezlerse sonlarının Kırşehir'e benzeyeceği konusunda adeta bir gözdağı verilmişti. Bu durum DP'nin halk üzerinde otoritesinin artmasına sebep olurken yapılan işin haksızlık olduğunu düşünen ve bu haksızlığın bir gün kendi şehirlerinin de başına gelebileceği ihtimalini bilen halk, sonraki seçimde DP'nin oy kaybetmesine sebep olacaktır.

Dönemin Kırşehir Milletvekili Osman Bölükbaşı, başta Başbakan Adnan Menderes olmak üzere birçok DP'li milletvekilleri ile gergin tartışmalar yaşamışsa da bu tartışmalar Kırşehir adına sonucu değiştirmemiştir. Yaklaşık bir ay süren bu tartışmalar sonrasında kanun tasarısı 30 Haziran 1954 tarihinde DP'nin isteği doğrultusunda 39'a karşın 259 oyla kabul edilmiş ve Nevşehir'in il olmasına yönelik kanun 20 Temmuz 1954 günü yürürlüğe girmiştir. Nevşehir'in il olduğu 20 Temmuz günü 1954 yılından bu yana her yıl Nevşehir'in il oluş tarihi olarak çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır. Nevşehir'in il oluşu bir seçim öncesinde planlanmış, tasarlanmış bir durum olarak ortaya çıkmamıştır. Nevşehir 1954 seçimleri sırasında Kırşehir'in DP'ye muhalefeti nedeniyle ortaya çıkan durumdan kaynaklı olarak il olmuştur. Bu durum Nevşehir'in il olmadan önce herhangi bir şekilde il olma ile alakalı bir hazırlık aşamasından geçmediğini de ortaya çıkarmaktadır. Nevşehir'in çevre il ve ilçelerle güvenli karayolu bağlantısı ancak il olduktan sonra sağlanabilmiştir. Öte yandan yaklaşık 3 yıl il olma statüsü elinden alınmış olan Kırşehir ise 1 Temmuz 1957 tarihinde il statüsüne

yeniden sahip olmuştur. DP Hükûmeti Kırşehir'in tekrar il yapılması tasarısını kabul etmiş, yeniden düzenlenen idari taksimatla birlikte Kozaklı ve Hacıbektaş ilçeleri Nevşehir'e bağlı kalırken Çiçekdağı, Mucur ve Kaman ilçeleri Kırşehir'e bağlanmıştır. Kırşehir'in ilçe yapılması, DP'nin 27 Mayıs 1960 darbesiyle birlikte başlatılan Yassıada yargılamaları sürecinde gündeme gelmiş, Adnan Menderes başta olmak üzere birçok DP'li milletvekilinin sanık olarak yargılandığı suçlardan birisi olmuştur. Adnan Menderes her ne kadar Kırşehir'in ilçeye dönüştürülmesi konusunda hata yaptıklarını duruşmalar sırasında kabul etmiş olsa da bu sözleri mahkemeden çıkan kararı değiştirmeye yetmemiştir.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri ve Resmi Yayınlar

BCA, 490-1-0-0-1452-16-5.

BCA, 30-18-1-1-21-68-07.

BCA, 30-10-0-0-66-441-20.

Ayın Tarihi, 20 Temmuz 1954.

T.C. Resmi Gazete, 7 Temmuz 1954, Sayı: 8448, Kanun No: 6429, Kabul Tarihi: 30.06.1954.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem IX, Cilt.5, Toplantı 1, Birleşim 47, 21.02.1951.

TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, Cilt 1, İçtima F, Birleşim:15, 30.06.1954.

TBMM Zabıt Ceridesi, Devre XI, Cilt 20.

Yassıada Yüksek Adalet Divanı Tutanakları, Anayasayı İhlal Davası, Cilt:3, Oturum:15.

Sürelî Yayınlar

Akşam, 10 Haziran 1954, Sayı: 12818.

Akşam, 18 Haziran 1954, Sayı: 12826.

Akşam, 22 Temmuz 1954, Sayı: 12860.

Demokrat Nevşehir, 11 Eylül 1954, Sayı:5.

Demokrat Nevşehir, 18 Eylül 1954, Sayı:6.

Demokrat Nevşehir, 22 Haziran 1957, Sayı: 149.

Milliyet, 31 Mayıs 1954, Sayı: 1461.

Milliyet, 24 Haziran 1954, Sayı: 1483.

Milliyet, 1 Temmuz 1954, Sayı: 1490.

Niğdenin Sesi, 22 Temmuz 1954, Sayı: 15.

Yeni Kırşehir, 7 Mart 1954, Sayı: 80.

Yeni Kırşehir, 4 Nisan 1954, Sayı: 84.

Kitaplar ve Makaleler

Albayrak, M. (2004). *Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti (1946-1960)*, Ankara: Phoenix Yayınevi.

Alkan, M. Ö. (2003). Türkiye'de Seçim Sistemi Tercihi'nin Misyona Boyutu ve Demokratik Gelişime Etkileri, *Anayasa Yargısı Dergisi*, 6, 133-165.

(Altınay), A. R. (1924). Anadolu Şehirleri: Damat İbrahim Paşa Zamanında Ürgüp ve Nevşehir, *Türk Tarihi Encümeni Mecmuası*, 3, 156-185.

Ayhan, E. (2006). *Osman Bölükbaşı'nın Siyasi Faaliyetleri (1913-2002)*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Bolat, M. (2020). İllikten İlçeliğe İlçelikten İlliğe Giden Süreç ve Kırşehir'in Yeniden İl Olması Kutlamaları (1957), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(69), 259-268.

- Doğan, H. (2012). Milli M¼cadele’de Nevşehir ve evresi, *Ankara Üniversitesi T¼rk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atat¼rk Yolu Dergisi*, 49, 57-73.
- Erdoğan, H. (2016). Nevşehir’in TBMM’de İlk Temsili, *II. Uluslararası Nevşehir Tarih ve K¼lt¼r Sempozyumu Bildirileri Kitabı* İçinde, (s. 632-671), Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları.
- zelik, P. K. (2010). Demokrat Parti’nin Demokrasi Söylemi, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65 (3), 163-187.
- zt¼rk, İ. (2008). *Niğde Sancağı*, Konya: Kömen Yayınları.
- z¼etin, Y. (2009)a. Çok Partili Hayata Geçiř S¼recinde Kırşehir (2), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 518-541.
- z¼etin, Y. (2009)b. Çok Partili Hayata Geçiř S¼recinde Kırşehir (3), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 323-339.
- Sev¼k, İ.H. (1987). *Yurttan Yazular*, Ankara: K¼lt¼r ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- şahin, İ. (2007). Nevşehir, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.33, Diyanet Vakfı Neřriyat Pazarlama ve Ticaret A.ř., 64-67.
- Toker, M. (1991). *Demokrasiden Darbeye 1957-1960 (Demokrasimizin İsmet Paşa’lı Yılları 1944-1973)*, Bilgi Yayınevi.
- Toker, M. (1991). *DP Yokuş Aşağı, 1954-1957 (Demokrasimizin İsmet Paşa’lı Yılları 1944-1973)*, Bilgi Yayınevi.

EXTENDED SUMMARY

Purpose

In this study, the short historical development of Nevşehir, the social and economic developments in Nevşehir in the first years of the Republican era and the events experienced in this process in the axis of the Democratic Party period Power-Opposition conflict and the formation of Nevşehir as a province were discussed.

Nevşehir, which was referred to as a county of Niğde Province in administrative order, continued this status during the period of one-party rule with the declaration of the Republic. The Democrat Party took power from the Republican People's Party in 1950. This was a historical turning point for Nevşehir. The term "Democracy", which was the most prominent of the Democrat Party's rhetoric, also prepared the setting for the public to express their wishes from this party in a comfortable way. Nevşehir also had a lot of expectations from the Democrat Party in Turkey, like many other regions and cities. The most important of these requests was that Nevşehir was not called as a county, and the provincial status was granted. As soon as the Democrat Party came to power, Nevşehir's request to be a province was made immediately after the 1954 elections in various ways. After the elections on May 2, 1954, the Republican National Party, which came from the Democrat Party, led by Osman Bölükbaşı, won the elections in Kırşehir. This led to the acceleration of this process. The process of becoming a province of Nevşehir, which began with the draft law given to the parliament shortly after the elections, was on the agenda of the country after Kırşehir was placed under Nevşehir as county.

Methodology

In this study, national and local newspapers obtained from the National Library, documents related to the subject obtained from the Prime Ministry Republic Archive and after the May 2, 1954 elections, the debates in the minutes of the parliament regarding the process of becoming the province of Nevşehir were used. In particular, the discussions between Prime Minister Adnan Menderes Interior Minister Namık Gedik and Kırşehir Deputy Osman Bölükbaşı are examined and the article is included. In addition, some books and articles related to the subject have been used.

Findings

In this study, the reasons for the province of Nevşehir are examined in detail. In this process, as a result of the results of the elections of May 2, 1954, the Republican National Party won the elections in Kırşehir and thus the process of becoming a province of Nevşehir started. However, it would be wrong to connect Nevşehir to this reason only. Before this process, Nevşehir became a province on July 20, 1954, considering the demands of the people of Nevşehir to become provinces and economic and geographical reasons.

Kırşehir, which was connected to Nevşehir as a district in 1954, became a province again in 1957. The district construction of Kırşehir came to the agenda during the Yassıada trials started with the Democratic Party's coup on May 27, 1960, and it was one of the crimes that many Democratic Party deputies, especially Adnan Menderes, were tried. Although Adnan Menderes accepted that they had made a mistake about transforming Kırşehir into a district, these words did not change the verdict from the court.

Conclusion and Discussion

Since 1950, when the Democratic Party Government came to power, Nevşehir, who conveyed the demands of being a province to the parliament through Niğde deputies, who were originally from Nevşehir, saw the result of this determination very soon.

Nevşehir, which frequently brought the wishes of being a province to the agenda, became a center of provinces, and was opened with the Democratic Party's 1954 elections, with Kırşehir deputies losing to the Republican National Party. First elections shortly after Interior Minister Namık Gedik by the council presented Nevşehir bill for the province made, Kırşehir Nevşehir accident as the council is concerned binding intense and Mediterranean cause fierce debate decision many sectors in Turkey by the Democrat Party, who could not get what he wanted from Kırşehir in the election results, was considered as the "Punishment of Kırşehir".

After these discussions, which lasted for about a month, the draft law was accepted on June 30, 1954, in line with the Democratic Party's request, with 399 votes against 39, and the law on Nevşehir became effective on July 20, 1954. Every year since 1954, when Nevşehir was a province, it has been celebrated with various events as the province of Nevşehir every year.

On the other hand, Kırşehir, which has been taken as a province for about 3 years, has regained its status on July 1, 1957.